

Verslag Broedseizoen 2015

Werkgroep Nestkasten

Samenvatting

Het was weer een bijzonder jaar voor de nestkastbroeders en de nestkastenwerkgroep in de regio Uden. Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2015 met 5% van 632 naar 665. Er werden in totaal 4252 eieren aangetroffen daaruit kwamen 3452 jongen waarvan er uiteindelijk 3159 uitvlogen. Het bezettingspercentage van de kasten was met 75,8% laaggemiddeld vergelijking met voorgaande jaren. Alleen de Bonte vliegenvanger (12,3%) en de boomklever (4,5%) hadden een hoger bezettingsgraad dan vorig jaar. De Koolmees had één van zijn slechtste jaren met een bezettingsgraad van 39,1%; hetzelfde gold voor de Pimpelmees met 15,1%. In sommige gebieden broeden nu al meer Bonte vliegenvangers dan Pimpelmezen terwijl er tein jaar geleden bijna 5 keer zoveel pimpels als bonte vliegenvangers broedden!

De lente van 2015 was vrij koel, droog en zeer zonnig. Maart en april weken, qua temperatuur, niet of nauwelijks af van het langjarig gemiddelde, maar in de maand mei lag de gemiddelde temperatuur ruim onder het langjarig gemiddelde. Opmerkelijk was hier ook weer het verschil tussen het zuiden (warm) en het noorden van het land (koud). Doordat het weer een groot deel van de lente werd bepaald door hogedrukgebieden bleef de hoeveelheid neerslag beperkt: alle maanden waren droger dan gemiddeld. De lente was ook zeer zonnig: na 2011, 1990 en 2007 de vierde plek wat betreft de meeste uren zonneschijn vanaf 1901. Alle drie de maanden waren zonniger dan gemiddeld. Vooral april was zeer zonnig

Door het vrij koele voorjaar van 2015 kwam de eileg redelijk laat op gang zeker in vergelijking met 2014 waarbij de meeste soorten al in maart hun legsels begonnen. Na het zeer warme voorjaar van 2014 resulterend in een record vroege eileg kwam dit jaar het voorjaar en de eileg veel later op gang. Voor zowel de Koolmees als de Pimpelmees waren de gemiddelde datums van de eerste eileg van de eerste legsels in het voorjaar van 2015 laat: respectievelijk op 19 april en 18 april (ongeveer twee weken later dan vorig jaar: 7 en 4 april, resp.). De allereerste eileg voor de Koolmees vond plaats op 9 april, later dan het gemiddelde van vorig jaar. Die van de Pimpelmees op 4 april en dat was precies de gemiddelde eerste eilegdatum van vorig jaar. Ook de andere soorten die hier overwinteren begonnen laat. Met een gemiddelde eerste eilegdatum van 12 april was de Boomklever laat in vergelijking met de laatste negen jaar. Het allereerste ei werd op 6 april gelegd. De Gekraagde roodstaart en Bonte vliegenvanger, die in Afrika overwinteren, begonnen gemiddeld op, respectievelijk 5 en 21 mei; voor de Bonte vliegenvanger een normale datum over de laatste jaren maar voor de Gekraagde roodstaart één van de laatst geregistreerde gemiddelde eilegdatum.

Het broedsucces was voor de meeste soorten gemiddeld dit jaar. Heel slecht was het alleen voor de Zwarte mees (54,5%), met het slechtste resultaat tot nu

De legselgrootte van het eerste legsel was met 8,1 eieren klein. Dat gold ook voor de vervollegsels, die met een gemiddelde legselgrootte van 6,6 eieren ook aan de kleine kant waren. Voor de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 9,9 eieren, van gemiddelde grootte; dat gold niet voor de paar vervollegsels, die waren met gemiddelde legselgrootte van 8,8 eieren zeer groot. Voor de Zwarte mees (gemiddeld 7,6 eieren per nest) was de legselgrootte dit jaar weer terug naar een laag gemiddelde. En voor de Gekraagde roodstaart (5,8 eieren) was de legselgrootte hooggemiddeld! Twee soorten met meer legsels, de Bonte vliegenvanger en de Boomklever hadden met gemiddeld 6,0 en 7,5 eieren, respectievelijk een behoorlijk normaal gemiddelde legselgrootte. Voor de Koolmees waren er 39 vervollegsels (13,3%) en dat is gemiddeld. Voor de Pimpelmees waren er vier vervollegsels (3,7%) en dat is ook gemiddeld over de laatste tien jaar.

Krompootdoodgraver..
De aanwijzing dat er jongen dood gegaan zijn!

1 Weeroverzicht broedseizoen 2015

Van www.knmi.nl

1.1 Lente 2015 (maart, april, mei): Vrij koel, droog en zeer zonnig

Met een gemiddelde temperatuur van 9,2 °C tegen 9,5 °C normaal was de lente van 2015 vrij koel. Maart en april weken niet of nauwelijks af van het langjarig gemiddelde, maar in de maand mei lag de gemiddelde temperatuur met 12,4 °C ruim onder het langjarig gemiddelde van 13,1 °C. Opmerkelijk was hier ook weer het verschil tussen het zuiden en het noorden van het land. Maastricht telde deze lente veertien warme dagen, waar vijftien dagen normaal zijn. Eelde kende slechts twee warme dagen, waar twaalf dagen normaal zijn.

Doordat het weer een groot deel van de lente werd bepaald door hogedrukgebieden bleef de hoeveelheid neerslag beperkt. Gemiddeld over het land viel 131 mm tegen een langjarig gemiddelde van 172 mm. Alle maanden waren droger dan gemiddeld.

De lente was zeer zonnig. Met over het land gemiddeld 621 uren zon tegen 517 uur normaal, bezet de lente van 2015 na 2011, 1990 en 2007 de vierde plek wat betreft de meeste uren zonneschijn vanaf 1901. Alle drie de maanden waren zonniger dan gemiddeld. Vooral april was zeer zonnig.

1.2 Zomer 2015 (juni, juli, augustus): Vrij warm, zonnig en gemiddeld over het land vrij nat

De zomer was vrij warm met een gemiddelde temperatuur die in De Bilt is uitkomen op 17,5 °C. Het langjarige gemiddelde bedraagt 17,0 °C. Er was wel sprake van een grillig temperatuurverloop en sterk wisselend weerbeeld. In juni werden koele tijdvakken afgewisseld door zeer warme dagen. Aan het eind van de maand werd het weerbeeld hoog zomers. Vanaf 30 juni was er sprake van een hittegolf die tot 5 juli duurde. Het warmst deze zomer werd het op 2 juli in Maastricht: 38,2 °C. Augustus ging vervolgens weer op de zomerse tour. Rond het midden van de maand waren er een paar koele, natte dagen waarna het zomerweer nogmaals enkele keren kort terugkeerde.

Gemiddeld over het land viel 255 mm regen tegen 225 mm normaal. Na een droge lente ging ook de zomer droog van start. Een groot deel van juni werd het weer bepaald door hogedrukgebieden waardoor er landelijk gemiddeld slechts 33 mm regen viel tegen 68 mm normaal. In juli werd 92 mm geregistreerd tegen 78 mm normaal. De natste zomermaand was augustus met gemiddeld over het land 131 mm

tegen een langjarig gemiddelde van 78 mm. Bijzonder was de langdurige regenval van 15 tot en met 17 augustus. In een brede strook over het noorden van het land viel die dagen 50 tot ruim 100 mm.

De zomer was zonnig met gemiddeld over het land 684 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 608 uren. In alle drie de afzonderlijke zomermaanden was de zon meer te zien dan gebruikelijk. In juni werden 241 uren geregistreerd tegen 201 normaal, in juli 225 en in augustus 219 tegen respectievelijk 225 en 172 uren normaal.

2 Broedresultaten per gebied

2.1 Odiliapeel Oost (OO)

In het oostelijk gedeelte van de bossen van Odiliapeel hingen 69 kasten. Die waren allemaal bezet. Drieëntwintig kasten werden bezet door de Koolmees (33%) en zeventien door de Pimpelmees (25%), elf door een Bonte vliegenvanger (16%), acht door Grote bonte spechten (12%), acht door de Boomklever (12%) en twee door de spreeuw (3%).

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel Oost zijn in de volgende tabellen samengevat:

Odiliapeel Oost	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#	#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	193	176	91	175	99	91
Pimpelmees	176	152	86	147	97	84
Boomklever	64	52	81	52	100	81
Bonte vliegenvanger	70	68	97	65	96	93
Grote bonte specht	37	20	54	19	95	51
Spreeuw	9	9	100	6	67	67
Totaal	549	477	87	464	97	85

Odiliapeel Oost Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	23	8,4	12-apr	20-apr	1-mei			
Pimpelmees	17	10,4	11-apr	16-apr	30-apr			
Boomklever	8	8,0	5-apr	8-apr	15-apr			
Bonte vliegenvanger	11	6,4	1-mei	8-mei	16-mei			
Grote bonte specht	8	4,6	23-apr	27-apr	6-mei	11-mei		
Spreeuw	2	4,5	16-apr	29-apr	12-mei			

NB in deze en alle volgende tabellen is de gemiddelde legfelgrootte berekend over alleen de eerste legfels.

2.2 Odiliapeel West (OW)

In het westelijke gedeelte van de bossen van Odiliapeel hangen 54 nestkasten, waarvan er acht leeg bleven (15%). In 26 kasten (48%) broedde de Koolmees, in vijftien de Pimpelmees (28%) en in vijf (9%) een Boomklever.

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel West zijn in de volgende tabellen samengevat:

Odiliapeel west	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	218	185	85	185	100	85
Pimpelmees	157	133	85	128	96	82
Boomklever	37	31	84	30	97	81
Totaal	412	349	85	343	98	83

Odiliapeel West	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
Soort			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	29	8,4	14-apr	14-apr	4-mei	14-mei	26-mei	6-jun
Pimpelmees	15	10,5	11-apr	20-apr	27-apr			
Boomklever	5	7,4	1-apr	17-apr	24-apr			

Koolmees: van de 29 legfels waren er drie vervolglefels (10%) met gemiddeld 5,6 eieren.

2.3 Maashorst Slingerpad (MS)

In het gebied van de Maashorst tussen het PNEM gebouw en het Slingerpad hangen nu in het totaal 78 kasten, negen daarvan bleven er leeg (12%). In 37 kasten broedde de Koolmees (47%), in zeventien (22%) de Bonte vliegenvanger, in tien de Pimpelmees (13%), in vier (5%) de Boomklever en in één kast de Zwarte mees (1%).

Maashorst Slingerpad	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	287	217	76	202	93	70
Pimpelmees	91	85	93	80	94	88
Bonte Vliegenvanger	98	77	79	74	96	76
Boomklever	28	22	79	22	100	79
Zwarte mees	4	3	75	3	100	75
Totaal	508	404	80	381	94	75

De broedresultaten van de verschillende soorten langs het Slingerpad zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Slingerpad	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
Soort			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	43	7,8	14-apr	19-apr	11-mei	24-mei	27-mei	3-jun
Pimpelmees	10	9.1	15-apr	20-apr	30-apr			

Maashorst Slingepad Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Bonte Vliegenvanger	17	5,8	27-apr	6-mei	2-jun			
Boomklever	4	7,0	14-apr	19-apr	27-apr			
Zwarte mees	1	4,0	19-apr					

Koolmees: van de 43 nesten is er zes een vervolglegsels (14%), met gemiddeld 6,5 eieren.

2.4 Maashorst Drie Vennen (DV)

In het gebied van de Maashorst bij de Drie Vennen hingen dit jaar 66 nestkasten, zes daarvan bleven er leeg (9%). In 26 kasten broedde de Koolmees (34%), in zeven kasten de Pimpelmees (11%), in 22 kasten de Bonte vliegenvanger (33%), in twee de boomklever (3%), in twee een Zwarte mees (3%) en in één de Gekraagde roodstaart (2%).

Drie Vennen	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	208	179	86	149	83	72
Pimpelmees	69	54	78	50	93	72
Bonte Vliegenvanger	133	107	80	105	98	79
Boomklever	18	15	83	14	93	78
Gekraagde roodstaart	5	0	0	0	nvt	0
Zwarte Mees	17	17	100	16	94	94
Totaal	450	372	83	334	90	74

Drie Vennen Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	32	8.0	12-apr	14-apr	20-apr	1-jun	4-jun	12-jun
Pimpelmees	7	9,9	13-apr	15-apr	18-apr			
Bonte Vliegenvanger	22	6,0	24-apr	3-mei	30-mei			
Boomklever	2	9.0	10-apr	12-apr	15-apr			
Gekraagde roodstaart	1	5	9-mei					
Zwarte Mees	2	8,5	7-apr	10-apr	14-apr			

Koolmees: van de 32 nesten konden er zes als vervolglegsel worden aangemerkt (19%) met gemiddeld 4,8 eieren.

2.5 Maashorst Hengstheuvel (HH)

In het gebied van de Hengstheuvel op de Maashorst hangen in het totaal 94 nestkasten, daarvan bleven er dit jaar 33 leeg (35%). In 33 kasten broedde de Koolmees (35%), in elf kasten de Pimpelmees (12%), in tien kasten de Bonte vliegenvanger (11%), in drie een Boomklever (3%), in twee een Gekraagde roodstaart (2%), in één een roodborst (1%) en in één een zwarte mees (1%).

De broedresultaten op de Hengstheuvel zijn in de volgende tabellen samengevat: het blijkt het gebied met de meeste eieren!

Maashorst Hengstheuvel	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	268	203	76	184	91	69
Pimpelmees	111	93	84	86	92	77
Bonte Vliegenvanger	60	56	93	56	100	93
Boomklever	21	19	90	19	100	90
Gekraagde Roodstaart	13	12	92	10	83	77
Roodborst	6	3	50	3	100	50
Zwarte mees	10	10	100	9	90	90
Totaal	489	396	81	367	93	75

Maashorst Hengstheuvel Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	39	8,1	12-apr	20-apr	1-mei	9-mei	24-mei	8-jun
Pimpelmees	11	10,1	10-apr	15-apr	24-apr			
Bonte Vliegenvanger	10	6,0	1-mei	11-mei	26-mei			
Boomklever	3	7,0	13-apr	16-apr	22-apr			
Gekraagde Roodstaart	2	6,5	12-mei	24-mei	5-jun			
Roodborst	1	6	12-apr					
Zwarte mees	2	10	14-apr					

Koolmees: van de 39 nesten konden er zes als vervolglegsel worden aangemerkt (15%) met gemiddeld 5,9 eieren.

Zwarte mees: er was één vervolglegsel met 4 eieren en een eerste eileg op 24 april.

2.6 Maashorst Schaijk (Sch)

In het Schaijkse deel van de Maashorst, net ten oosten van de Hofmans plassen hingen dit jaar in het totaal 54 kasten. Hiervan bleven er dit jaar elf leeg (20%). In 30 kasten broedde de Koolmees (56%), in zes kasten de Pimpelmees (11%), in drie de Bonte vliegenvanger (6%), in twee een Boomklever (4%), in één de Zwarte mees (2%) en in één de Gekraagde roodstaart (2%).

De broedresultaten op de Maashorst in Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat: het blijkt het gebied met de meeste soorten!

Maashorst Schaijk	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	227	176	78	122	69	54
Pimpelmees	56	51	91	44	86	79
Bonte vliegenvanger	17	11	65	11	100	65
Boomklever	8	6	75	0	0	0
Gekraagde roodstaart	6	6	100	3	50	50
Zwarte mees	7	0	0	0	nvt	0
Totaal	321	250	78	180	72	56

Maashorst Schaijk Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	32	7,6	11-apr	20-apr	2-mei	31-mei	31-mei	1-jun
Pimpelmees	7	9,3	4-apr	13-apr	20-apr	8-mei		
Bonte vliegenvanger	3	5,7	2-mei	5-mei	8-mei			
Boomklever	2	4,0	10-apr	11-apr	13-apr			
Gekraagde roodstaart	1	6	24-mei					
Zwarte mees	1	7	11-apr					

Koolmees: van de 32 nesten konden er twee als vervolglefel worden aangemerkt (6,3%) deze hadden 6 en 8 eieren.

Pimpelmees: van de 7 legfels was er één vervolglefel (14%) met 9 eieren.

2.7 Doelenweg - Golfbaan (DoGo)

Op de Hengstheuvcl tussen de Doelenweg en het golfterrein hingen dit jaar in het totaal 54 kasten. 14 bleven er leeg (26%). In zestien kasten broedde de Koolmees (30%), in tien kasten de Pimpelmees (19%), in elf de Bonte vliegenvanger (20%), in twee een Boomklever (4%) en in één een Gekraagde roodstaart (2%).

De broedresultaten van de verschillende soorten op de Maashorst Doelenweg-Golfbaan zijn in de volgende tabellen samengevat:

Doelenweg - Golfbaan	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	132	113	86	104	92	79
Pimpelmees	84	67	80	67	100	80

Doelenweg - Golfbaan	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Bonte Vliegenvanger	68	67	99	67	100	99
Boomklever	16	7	44	0	0	0
Gekraagde Roodstaart	5	5	100	5	100	100
Totaal	305	259	85	243	94	80

Doelenweg - Golfbaan Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	19	8,3	13-apr	18-apr	7-mei	17-mei	26-mei	29-mei
Pimpelmees	11	8,4	16-apr	21-apr	12-mei	3-jun		
Bonte Vliegenvanger	11	6,2	21-apr	29-apr	8-mei			
Boomklever	2	8,0	9-apr	10-apr	12-apr			
Gekraagde Roodstaart	1	5	24-mei					

Koolmees: Drie van de 19 legfels was een vervolglefel (16%) met gemiddeld 7,6 eieren.

Pimpelmees er was één vervolglefel (9%) met zes eieren.

2.8 Goorsche bossen (GB)

In de Goorsche bossen (tussen Mariaheide en Erp) hangen dit jaar in het totaal 36 kasten. Van deze kasten bleven er dit jaar elf (31%) leeg. In achttien kasten broedde de Koolmees (50%), in vier kasten de Pimpelmees (11%) in één een Boomklever (3%), in één een Spreeuw (3%) en in één de Grote bonte specht (3%).

Goorsche bossen	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	132	98	74	96	98	73
Pimpelmees	39	25	64	25	100	64
Boomklever	7	7	100	7	100	100
Grote bonte specht	7	5	71	5	100	71
Spreeuw	4	4	100	4	100	100
Totaal	189	139	74	137	99	72

Goorsche bossen Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	24	8,8	12-apr	19-apr	6-mei	13-mei	18-mei	27-mei
Pimpelmees	5	9,8	15-apr	19-apr	22-apr	26-mei		
Boomklever	1	7	15-apr					

Goorsche bossen Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Grote bonte specht	1	7	26-apr					
Spreeuw	1	4	17-apr					

Koolmees: van de 24 legfels kunnen er negen (38%) aangemerkt worden als vervolglefel met gemiddeld 7,4 eieren.

Pimpelmees: van de vijf legfels kan er één (20%) aangemerkt worden als vervolglefel, deze had 11 eieren.

2.9 Achter de Berg (AdB)

Op de locatie "Achter de Berg" bij Bedaf hingen dit jaar 69 kasten. Hiervan bleven er 25 leeg (36%). In 26 kasten broedde de Koolmees (38%), in tien kasten de Pimpelmees (14%), in twee de Boomklever (3%) in drie andere een Bonte vliegenvanger (5%) in twee een Boomkruiper (3%) en in één een Winterkoning (2%).

Achter de Berg	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	200	158	79	150	95	75
Pimpelmees	102	87	85	76	87	75
Boomklever	18	12	67	12	100	67
Bonte Vliegenvanger	19	13	68	13	100	68
Boomkruiper	13	13	100	13	100	100
Winterkoning	6	0	0	0	nvt	0
Totaal	358	283	79	264	93	74

Achter de Berg Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglefel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	29	7,7	14-apr	18-apr	1-mei	9-mei	23-mei	1-jun
Pimpelmees	10	10,2	10-apr	16-apr	21-apr			
Boomklever	2	9,0	6-apr	7-apr	9-apr			
Bonte Vliegenvanger	3	6,3	3-mei	6-mei	10-mei			
Boomkruiper	2	6,5	9-apr	12-apr	15-apr			
Winterkoning	1	6	19-apr					

Koolmees: van de 29 nesten kunnen als drie vervolglefels worden aangemerkt (10%) met gemiddeld 4,3 eieren.

2.10 Velp

Bij haar huis in Velp en in het bos vlakbij heeft Els dit jaar in het totaal 66 kasten hangen. Hiervan bleven er 21 leeg (32%). In 24 kasten broedde de Koolmees (36%), in elf kasten de Pimpelmees (17%), in vijf een Bonte vliegenvanger (8%), in één een Boomklever (2%), in één een Winterkoning (2%), in één een Spreeuw (2%) en in twee de Roodborst (3%).

De broedresultaten van de verschillende soorten in Velp zijn in de volgende tabellen samengevat:

Velp	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	199	175	88	157	90	79
Pimpelmees	112	102	91	97	95	87
Bonte Vliegenvanger	29	23	79	18	78	62
Boomklever	8	8	100	8	100	100
Winterkoning	7	7	100	7	100	100
Spreeuw	6	6	100	6	100	100
Roodborst	11	4	36	4	100	36
Totaal	372	325	87	297	91	80

Velp Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	25	8,3	11-apr	17-apr	26-apr	23-mei		
Pimpelmees	11	10,2	10-apr	16-apr	19-apr			
Bonte Vliegenvanger	5	5,8	24-apr	7-mei	14-mei			
Boomklever	1	8	11-apr					
Winterkoning	1	7	14-apr					
Spreeuw	1	6	25-apr					
Roodborst	2	6,5	15-apr	19-apr	23-apr			

Koolmees: één van de 25 legsels kunnen als vervolglegsel worden aangemerkt (4%) met 6 eieren.

2.11 Thuiswerkers (TW)

Ria de Vent

Bij de woning van Ria de Vent op het Mun bij Schaijk hangen 25 nestkasten, daarvan waren er dertien onbezet (52%), zes met een Koolmees (24%) en vijf een Pimpelmees (20%).

De broedresultaten van de verschillende kasten op het Mun bij Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat:

Ria	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	47	46	98	43	93	91
Pimpelmees	43	42	98	42	100	98
Totaal	90	88	98	85	97	94

Ria	Aantal	Gemiddelde	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
Soort	legsels	legselgrootte	Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	6	7,8	9-apr	22-apr	1-mei			
Pimpelmees	6	8,6	13-apr	21-apr	10-mei	17-mei		

Pimpelmees: één van de 6 legsels kunnen als vervolglegsel worden aangemerkt (17%) met 9 eieren.

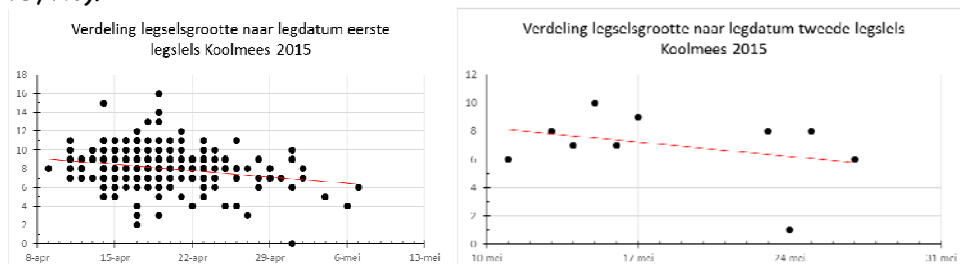

3 Resultaten per soort

3.1 Koolmees

In het totaal waren er 299 legsels van de Koolmees waarvan 39 vervolglegsels (13,0%). Net als vorig jaar is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is als vervolglegsel aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Koolmees op 09 april 2015, alle nesten met een eerste eileg vanaf 09 mei zijn dus als vervolglegsel aangerekend. Let op! dit is dus over alle legsels, dat kan dus anders zijn dan voor de afzonderlijke gebieden zoals hierboven beschreven.

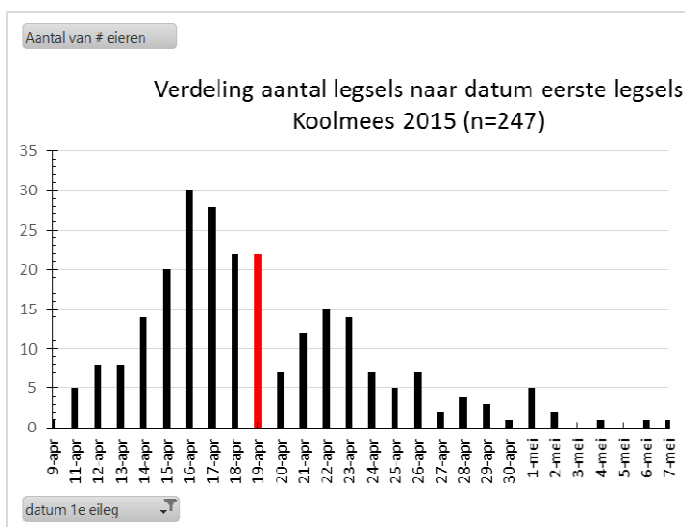
Het broedsucces van de Koolmees is te zien in tabel 1. In het totaal (eerste- en vervolglegsels) werden er 2359 eieren gelegd en kwamen er 1890 jongen uit (80,1%). Uiteindelijk vlogen er 1686 jongen uit (89,2%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 71,5% oplevert. Dit broedsucces was hoger voor de eerste legsels (1562 / 2103= 74,3%) dan voor de vervolglegsels (124 / 256 = 48,4%).

De gemiddelde legselgrootte van alle eerste legsels samen is 8,1 eieren (2103/260) en was niet constant over de gebieden: 8,8 (GB) 8,4 (OW, OO), 8,3 (HH, Velp en DoGo), 8,0 (DV), 7,8 (Ria, MS), 7,7 (AdB) en 7,6 (Sch). De gemiddelde legselgrootte van alle vervolglegsels samen is 6,6 eieren (256/39) en was niet constant over de gebieden: 8,2 (GB), 7,7 (DoGo), 7,0 (Sch), 6,5 (MS), 6,0 (Velp), 5,9 (HH), 5,8 (DV), 5,7 (OW), 4,3 (AdB), en bij OO en Ria waren geen vervolglegsels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is redelijk constant over de gebieden: 15 april (DV), 17 april (Velp), 18 april (AdB, DoGo), 19 april (GB, MS), 20 april (HH, OO, OW, GB, Sch) en 22 april (Ria). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 19 april met op 09 april de aller-vroegste van het seizoen en op 7 mei de laatste eerste eilegdatum van de eerste legsels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de 39 vervolglegsels is 25 mei met op 9 mei 2015 het eerste vervolglegsel-ei en op 12 juni 2015 de laatste eerste eileg datum van het vervolglegsels.

Tabel 1: Overzicht gegevens Koolmees

TOTALEN Koolmees	OO	OW	GB	AdB	HH	DoGo	MS	DV	SCK	Velp	Ria	Totaal
Totaal # nestkasten	69	54	36	69	94	54	78	66	54	66	25	665
# nestkasten bezet	23	25	15	26	32	16	37	26	30	24	6	260
% nestkasten bezet	33,3	46,3	41,7	37,7	34,0	29,6	47,4	39,4	55,6	36,4	24,0	39,1
# legsels	23	28	24	29	39	19	43	31	32	25	6	299
# eieren gelegd	193	228	206	213	308	155	326	237	241	205	47	2359
# eieren uitgekomen	176	195	143	158	226	136	255	189	187	179	46	1890
% eieren uitgekomen	91,2	85,5	69,4	74,2	73,4	87,7	78,2	79,7	77,6	87,3	97,9	80,1
# jongen uitgevlogen	175	195	127	150	201	127	234	149	128	157	43	1686
% jongen uitgevlogen	99,4	100,0	88,8	94,9	88,9	93,4	91,8	78,8	68,4	87,7	93,5	89,2
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	90,7	85,5	61,7	70,4	65,3	81,9	71,8	62,9	53,1	76,6	91,5	71,5
# vervolg broedsel	0	3	9	3	7	3	6	5	2	1	0	39
% vervolgbroedsel		10,7	37,5	10,3	17,9	15,8	14,0	16,1	6,3	4,0		13,0

Let op! In de tabellen is het aantal eieren en jongen over het eerste en (eventuele) vervolglegsels opgeteld.

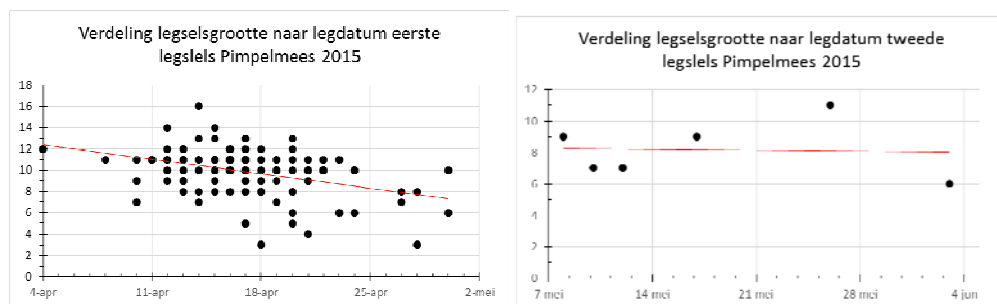
Groot leeftijdsverschil jonge
Koolmezen

3.2 Pimpelmees

In het totaal waren er 109 legsels van de Pimpelmees waarvan vier vervollegsels (3,7%). Net als vorig jaar is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is als vervollegsels aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Pimpelmees op 4 april 2015, alle nesten met een eerste eileg vanaf 4 mei zijn dus als vervollegsels aangerekend.

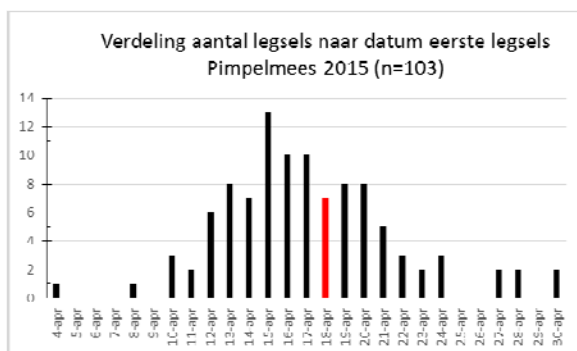
Het broedsucces van de Pimpelmees is te zien in tabel 2. In het totaal werden er 1066 eieren gelegd en kwamen er 900 jongen uit (84,4%). Uiteindelijk vlogen er 851 jongen uit (94,6%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen/ gelegd ei) van 79,8% oplevert. Het broedsucces voor de eerste legsels was (836 / 1031 =) 81,1% was hoger dan voor de vervollegsels (15 / 35 =) 42,9%.

De gemiddelde legselgrootte van de eerste legsels is 9,9 eieren (1031/105) en was ook hier niet constant over de groepen: 10,5 (OW), 10,4 (OO), 10,2 (AdB en Velp), 10,1 (HH), 9,9 (DV), 9,8 (GB), 9,3 (Sch), 9,1 (MS), 8,6 (Ria) en 8,4 (DoGo). De gemiddelde legselgrootte van de vervollegsels is 8,8 eieren (35/4) en was ook hier niet constant over de groepen: 11 (GB), 9 (Sch en Ria) en 6 (DoGo).

De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmeesei van de eerste legsels werd gelegd is niet constant: 13 april (Sch); 14 april (DV); 15 april (HH); 16 april (OO, AdB en Velp); 17 april (OW); 19 april (GB); 20 april (MS) en 21 april (DoGo en Ria). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 18 april op, met op 4 april de aller-vroegste van het seizoen en op 2 mei de laatste eerste eileg.

De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmees ei van de vervollegsels werd gelegd is ook niet constant: 8 mei (Sch); 13 mei (Ria); 23 mei (DoGo) en 26 mei (GB). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 17 mei op, met op 8 mei de aller-vroegste van het seizoen en op 3 juni de laatste eerste eileg.

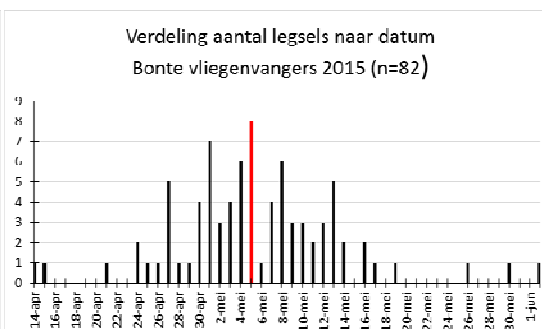
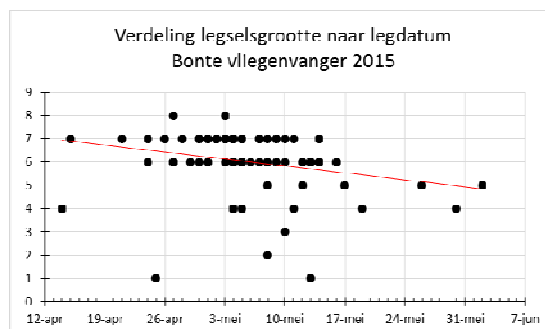

Tabel 2: Overzicht gegevens Pimpelmees

Totalen Pimpelmees	OO	OW	GB	AdB	HH	DoGo	MS	DV	SCK	Velp	Ria	Totaal
Totaal # nestkasten	69	54	36	69	94	54	78	66	54	66	25	665
# nestkasten bezet	17	15	4	10	11	10	10	7	5	11	5	105
% nestkasten bezet	24,6	27,8	11,1	14,5	11,7	18,5	12,8	10,6	9,3	16,7	20,0	15,8
# legsels	17	15	5	10	11	11	10	7	6	11	6	109
# eieren gelegd	176	157	50	102	111	90	91	69	56	112	52	1066
# eieren uitgekomen	152	133	25	87	93	67	85	54	51	102	51	900
% eieren uitgekomen	86,4	84,7	50,0	85,3	83,8	74,4	93,4	78,3	91,1	91,1	98,1	84,4
# jongen uitgevlogen	147	128	25	76	86	67	80	50	44	97	51	851
% jongen uitgevlogen	96,7	96,2	100	87,4	92,5	100	94,1	92,6	86,3	95,1	100	94,6
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	83,5	81,5	50,0	74,5	77,5	74,4	87,9	72,5	78,6	86,6	98,1	79,8
# vervolg broedsel	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	4
% vervolgbroedsel	0	0	20,0	0	0	9,1	0	0	16,7		16,7	3,7

3.3 Bonte vliegenvanger

Dit jaar heeft de Bonte vliegenvanger in acht gebieden gebroed. Het aantal legsels was 82 ten opzichte van 74 en 61 in de voorgaande jaren. Onder deze 82 legsels was, volgens de definitie van "één maand verschil tussen de eerste en tweede legsels", geen enkele vervolglegsel.

Het broedsucces van de Bonte vliegenvanger is te zien in tabel 3.

Tabel 3: Overzicht gegevens Bonte vliegenvanger

Totaal Bonte vliegenv.	OO	AdB	HH	DoGo	MS	DV	SCK	Velp	Totaal
Totaal # nestkasten	69	76	86	67	80	50	44	97	665*
# nestkasten bezet	11	3	10	11	17	22	3	5	82
% nestkasten bezet	15,9	3,9	11,6	16,4	21,3	44,0	6,8	5,2	12,3
# legfels	11	3	10	11	17	22	3	5	82
# eieren gelegd	70	19	60	68	98	133	17	29	494
# eieren uitgekomen	68	13	56	68	77	107	11	23	423
% eieren uitgekomen	97,1	68,4	93,3	100	78,6	80,5	64,7	79,3	85,6
# jongen uitgevlogen	65	13	56	67	74	105	11	18	409
% jongen uitgevlogen	95,6	100	100	98,5	96,1	98,1	100	78,3	96,7
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	92,9	68,4	93,3	98,5	75,5	78,9	64,7	62,1	82,8

* Totaal aantal nestkasten is inclusief de nesten uit de gebieden zonder Bonte Vliegenvangers.

In het totaal werden er 494 eieren gelegd en kwamen er 423 jongen uit (85,6%). Uiteindelijk vlogen er ook 409 jongen uit (96,7%) wat een totaal broedsucces (% uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 82,8% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte is 6,0 (494/82) eieren voor de eerste legfels was niet constant over de groepen: 6,4 (OO); 6,3 (AdB); 6,2 (DoGo); 6,0 (HH, DV); 5,8 (MS, Velp) en 5,7 (Sch),

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd van de eerste legfels was redelijk constant over de gebieden: 29 april (DoGo); 2 mei (DV); 5 mei (Sch); 6 mei (AdB, MS); 7 mei (Velp); 8 mei (OO) en 11 mei (HH); wat in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 5 mei oplevert, met op 21 april de allervroegste van het seizoen en op 2 juni de laatste eerste eileg.

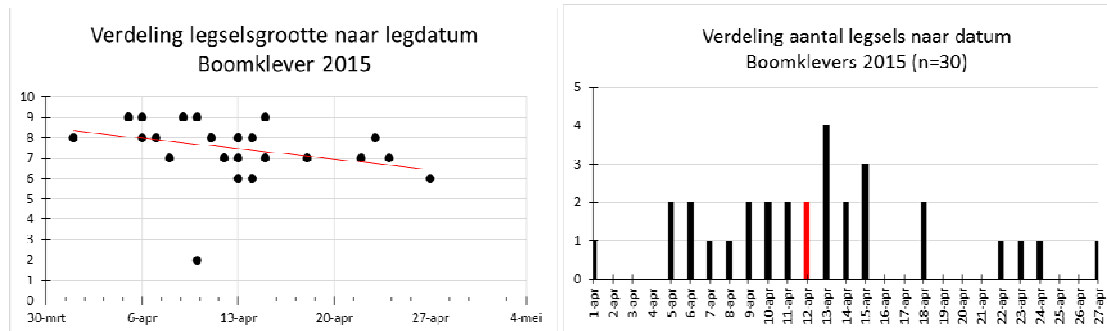
3.4 Boomklever

De Boomklever heeft dit jaar in tien gebieden gebroed, alleen niet bij Ria. In het totaal waren er 17 legfels van de Boomklever waaronder géén vervolglegfel.

Het broedsucces van de Boomklever is te zien in tabel 4. In het totaal werden er 225 eieren gelegd en kwamen er 179 jongen uit (79,6%). Uiteindelijk vlogen er 164 jongen uit (91,6%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 72,9% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte is 7,5 eieren maar was niet constant over alle gebieden: 9,0 (DV, AdB); 8,0 (OO, Velp, DoGo); 7,4 (OW); 7 (GB, HH) en 4,0 (Sch).

Tabel 4: Overzicht gegevens Boomklever

Totalen Boomklever	OO	OW	GB	AdB	HH	DoGo	MS	DV	SCK	Velp	Totaal
Totaal # nestkasten	69	54	36	69	94	54	78	66	54	66	665*
# nestkasten bezet	8	5	1	2	3	2	4	2	2	1	30
% nestkasten bezet	11,6	9,3	2,8	2,9	3,2	3,7	5,1	3,0	3,7	1,5	4,5
# legsels	8	5	1	2	3	2	4	2	2	1	30
# eieren gelegd	64	37	7	18	21	16	28	18	8	8	225
# eieren uitgekomen	52	31	7	12	19	7	22	15	6	8	179
% eieren uitgekomen	81,3	83,8	100,0	66,7	90,5	43,8	78,6	83,3	75,0	100	79,6
# jongen uitgevlogen	52	30	7	12	19	0	22	14	0	8	164
% jongen uitgevlogen	100	96,8	100	100	100	0,0	100	93,3	0,0	100	91,6
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	81,3	81,1	100	66,7	90,5	0,0	78,6	77,8	0,0	100	72,9
# vervolg broedsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% vervolgbroedsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Totaal aantal nestkasten is inclusief de nesten uit de gebieden zonder Boomklevers.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is 12 april, met op 6 april het allereerste ei en op 27 april het laatste eerste ei. Dit was niet constant over alle gebieden: 7 april (AdB); 8 april (OO); 10 april (DoGo); 11 april (Sch, Velp); 12 april (DV); 15 april (GB); 16 april (HH) en 19 april (MS).

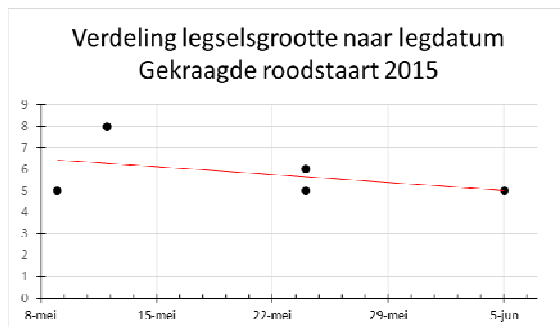
3.5 Gekraagde roodstaart

Deze soort broedde dit jaar in vier gebieden, drie minder dan vorig jaar. In het totaal waren er vijf legsels van de Gekraagde roodstaart waaronder géén vervollegsels.

Het broedsucces van de Gekraagde roodstaart is te zien in tabel 5. In het totaal werden er 29 eieren gelegd en kwamen er 23 jongen uit (79,3%), waarvan er 18 uitvlogen (78,3%), wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 62,1% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte was 5,8 eieren voor de eerste legsels en was niet constant over de groepen: 6,5 (HH), 6,0 (Sch) en 5 (DoGo en DV).

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is 21 mei, met op 9 mei de allervroegste van het seizoen en op 5 juni de laatste eerste eileg.

Tabel 5: Overzicht gegevens Gekraagde roodstaart

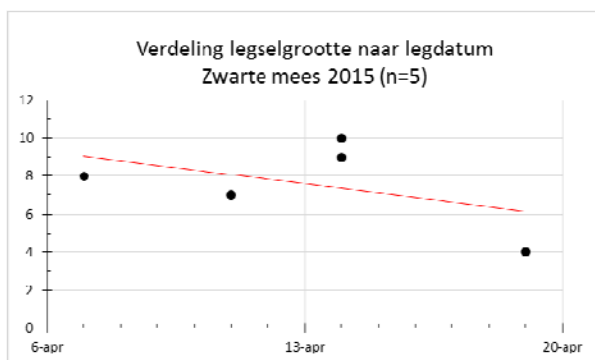
Totalen Gekraagde roodstaart	HH	DoGo	DV	Sch	Totaal
Totaal # nestkasten	94	54	66	54	665*
# nestkasten bezet	2	1	1	1	5
% nestkasten bezet	2,1	1,9	1,5	1,9	0,8
# legsels	2	1	1	1	5
# eieren	13	5	5	6	29
# eieren uitgekomen	12	5	0	6	23
% eieren uitgekomen	92,3	100	0	100	79,3
# jongen uitgevlogen	10	5	0	3	18
% jongen uitgevlogen	83,3	100	NVT	50,0	78,3
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	76,9	100	0,0	50,0	62,1
# vervolg broedsel	0	0	0	0	0
% vervolgbroedsel	0	0	0	0	0

* Totaal aantal nestkasten is inclusief de nestkasten uit de gebieden zonder Gekraagde Roodstaart

3.6 Zwarte mees

De Zwarte mees kwam dit jaar in vier gebieden tot broeden.

Het broedsucces van de Zwarte mees is te zien in tabel 6. Van de vijf legsels waren geen vervollegsels. Bij de eerste legsels werden in totaal 38 eieren gelegd, kwamen er 30 jongen uit (78,9%), waarvan er 28 uitvlogen (93,3%), wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 73,7% oplevert.

Tabel 6: Overzicht gegevens Zwarte mees

Totalen Zwarte mees	HH	MS	DV	Sch	Totaal
Totaal # nestkasten	94	78	66	54	665*
# nestkasten bezet	1	1	2	1	5
% nestkasten bezet	1,1	1,3	3,0	1,9	0,8
# legsels	1	1	2	1	5
# eieren	10	4	17	7	38
# eieren uitgekomen	10	3	17	0	30
% eieren uitgekomen	100	75,0	100	0	78,9
# jongen uitgevlogen	9	3	16	0	28
% jongen uitgevlogen	90,0	100	94,1	nvt	93,3
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	90,0	75,0	94,1	0	73,7
# vervolg broedsel	0	0	0	0	0
% vervolgbroedsel	0	0	0	0	0

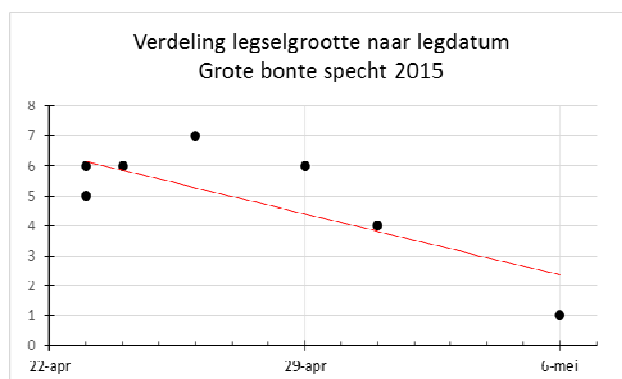
De gemiddelde legselgrootte was 7,6 eieren voor de eerste legsels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is 13 april, met op 7 april de allervroegste van het seizoen en op 19 april de laatste eerste eileg.

3.7 Grote Bonte specht

Voor het eerste heeft ook de Grote bonte specht in meerdere gebieden gebroed; acht nestkasten in OO en één in GB! Hieronder de getallen:

Totalen Grote Bonte Specht	OO	GB	Totaal
Totaal # nestkasten	69	36	665*
# nestkasten bezet	8	1	9
% nestkasten bezet	11,6	2,8	1,4
# legsels	8	1	9
# eieren	37	7	44
# eieren uitgekomen	20	5	25
% eieren uitgekomen	54,1	71,4	56,8
# jongen uitgevlogen	19	5	24
% jongen uitgevlogen	95,0	100	96,0
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	51,4	71,4	54,5

gemiddelde datum 1e eileg	27-apr
datum vroegste (1e) eileg	23-apr
datum laatste (1e) eileg	6-mei
# kasten bezet met eieren	9
gem legsel grootte	4,9

3.8 Spreeuw

2015 was ook het jaar van de Spreeuw, deze soort broedde hier in drie gebieden en vier nestkasten (zie tabel hieronder).

Totalen Spreeuw	OO	GB	Velp	Totaal
Totaal # nestkasten	69	36	66	665*
# nestkasten bezet	2	1	1	4
% nestkasten bezet	3	3	2	0,6
# legsels	2	1	1	4
# eieren	9	4	6	19
# eieren uitgekomen	9	4	6	19
% eieren uitgekomen	100	100	100	100
# jongen uitgevlogen	6	4	6	16

Totalen Spreeuw	OO	GB	Velp	Totaal
% jongen uitgevlogen	66,7	100	100	84,2
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	66,7	100	100	84,2

gemiddelde datum 1e eileg	22-apr
datum vroegste (1e) eileg	14-apr
datum laatste (1e) eileg	12-mei
# kasten bezet met eieren	4
gem legsel grootte	4,8

3.9 Andere soorten

Hierboven zijn dan ook alleen de soorten weergegeven die in meerdere gebieden broeden. Andere soorten broedden slechts in één gebied. Vaak zijn de aantallen van deze soorten te klein om er iets zinnigs over te zeggen. Zie onderstaande tabel voor Roodborst (R) en Winterkoning (W).

gebied	soort	Aantal legfels	Aantal eieren	Aantal uitgekomen eieren	Aantal uitgevlogen jongen	Gemiddelde van datum 1e eileg	Vroegste datum 1e eileg
Velp	R	2	11	4	4	19-apr	15-apr
HH	R	1	6	3	3	12-apr	
AdB	W	1	6	0	0	19-apr	
Velp	W	1	7	7	7	25-apr	

Moeder Koolmees verschuilt zich onder haar jongen

4 Vergelijking met voorgaande jaren

Zoals eerder aangegeven zijn er, helaas, heel veel oude gegevens verloren gegaan, mede doordat er een aantal jaar geen werkgroepcoördinator is geweest. Met het beschikbaar komen van het archief van "het Bruujsel" op het Internet zijn er wat meer oude gegevens beschikbaar gekomen over de jaren 1983 tot 1999 maar in sommige jaren is het totaal aantal nesten laag. Pas vanaf 2003 zijn gedetailleerde gegevens bewaard gebleven. Bij de onderstaande vergelijking moet men er dus wel steeds rekening mee houden dat de vergelijkingen met 1983-1999 gebaseerd zijn op kleine aantallen (met dus grote spreiding op de getallen) en dat die soms slechts uit één gebied (Odiliapeelse bossen) komen dat misschien niet altijd met bijvoorbeeld de deelgebieden in de regio Uden te vergelijken is. Daarom is een goede vergelijking met andere deelgebieden soms niet altijd goed mogelijk.

4.1 Algemene indruk broedseizoen

In tabel 7 staan per soort de belangrijkste gegevens van 2015.

Tabel 7: Kengetallen per soort broedseizoen 2015

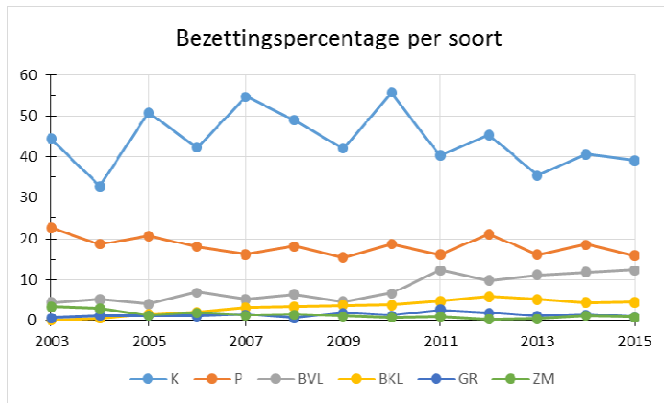
Totalen	K	P	BVV	BKL	GR	ZM	Overige soorten	Totaal
# nestkasten	665							
# nestkasten bezet	260	105	82	30	5	5	17	504
% nestkasten bezet	39,1	15,8	12,3	4,5	0,8	0,8	2,6	75,8
# legels	299	109	82	30	5	5	18	548
# eieren	2359	1014	494	225	29	38	93	4252
# eieren uitgekomen	1890	849	423	179	23	30	58	3452
% eieren uitgekomen	80,1	83,7	85,6	79,6	79,3	78,9	62,4	81,2
# jongen uitgevlogen	1686	800	409	164	18	28	54	3159
% jongen uitgevlogen	89,2	94,2	96,7	91,6	78,3	93,3	93,1	91,5
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	71,5	78,9	82,8	72,9	62,1	73,7	58,1	74,3
Legselgrootte	8,1	9,9	6,0	7,5	5,8	7,6		
Gem. Datum 1e eileg	19 april	18 april	5 mei	12 april	21 mei	13 april		
# vervolg broedsel	39	4	0	0	0	0	nvt	43
% vervolglegsel	13,3	3,7	0	0	0	0	nvt	

4.2 Aantal kasten en bezettingspercentage

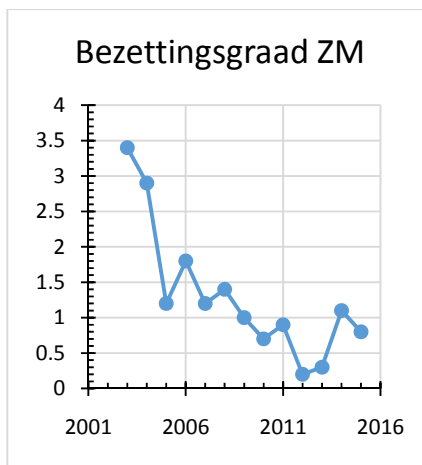
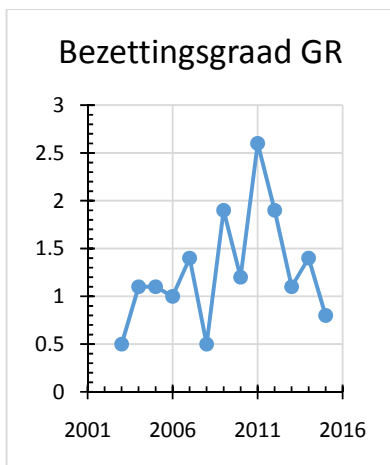
Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2015 met 5% van 632 naar 665. Het bezettingspercentage van de kasten was met 75,8% laaggemiddeld vergelijking met voorgaande jaren.

Het bezettingspercentage per soort is te zien in grafiek hieronder. Alleen de Bonte vliegenvanger (12,3%) en de boomklever (4,5%) hadden een hoger bezettingsgraad dan vorig jaar. De Koolmees had één van zijn slechtste jaren met een bezettingsgraad van 39,1%; hetzelfde gold voor de Pimpelmees met 15,1%. In

sommige gebieden broeden nu al meer Bonte vliegenvangers dan Pimpelmezen terwijl er tein jaar geleden bijna 5 keer zoveel pimpels als bonte vliegenvangers broedden! (zie detailgrafiek).

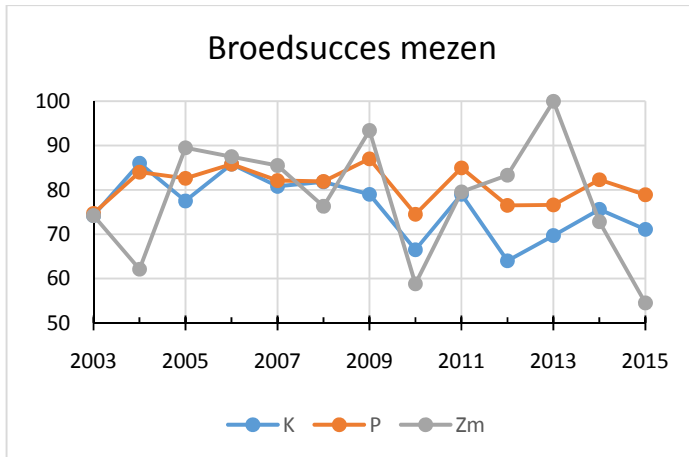
De Zwarte mees en Gekraagde roodstaart konden de winst van vorig jaar ook niet vasthouden (zie detailgrafieken hieronder).

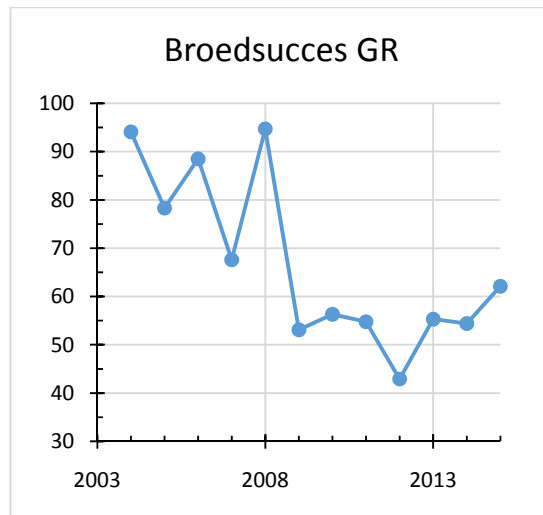
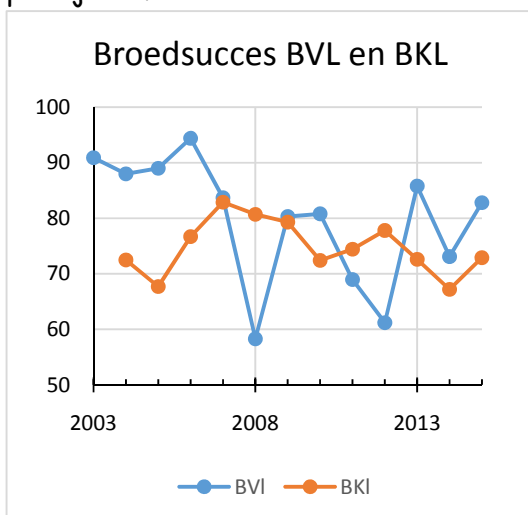
4.3 Broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)

Het broedsucces was voor de meeste soorten gemiddeld dit jaar. Heel slecht was het alleen voor de Zwarte mees (54,5%), met het slechtste resultaat tot nu toe (zie grafiek).

Voor de Koolmees (78,9%) en de Pimpelmees (71,1%) waren de resultaten ongeveer 4% slechter dan vorig, waarbij het opvallend is dat de broedsuccessen van deze twee soorten de laatste jaren precies dezelfde trend volgen, dit is ook iets dat we bij het percentage vervollegsels zien.

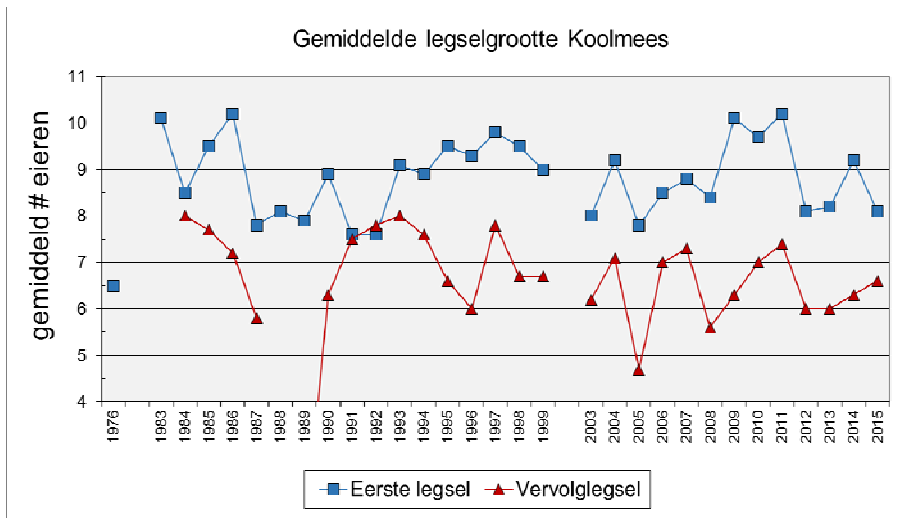

Het broedsucces voor de Bonte vliegenvanger (82,8%) en van de boomklever (72,9%) komt dit jaar uit rond het langjarige gemiddelde (zie grafiek). Het broedsucces van de Gekraagde roodstaart (62,1%) is zelfs hoog voor de laatste paar jaren.

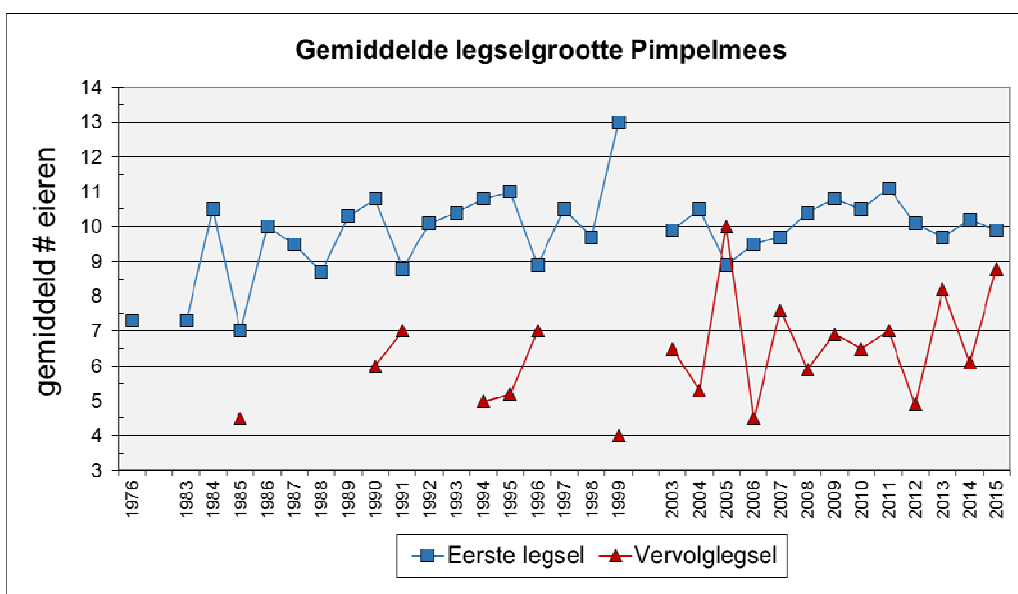

4.4 Legselgrootte

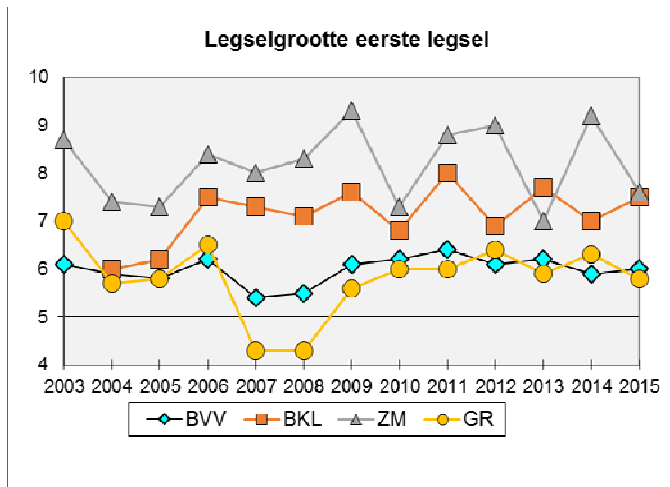
In de grafiek hieronder wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde legselgroottes van het eerste legsel en het vervolglegsel van de Koolmees (de soort waar de meeste gegevens over zijn). De legselgrootte van het eerste legsel was met 8,1 eieren klein. Dat gold ook voor de vervolglegsels, die met een gemiddelde legselgrootte van 6,6 eieren ook aan de kleine kant waren.

Voor de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 9,9 eieren, van gemiddelde grootte; dat gold niet voor de paar vervolglegsels, die waren met gemiddelde legselgrootte van 8,8 eieren zeer groot.

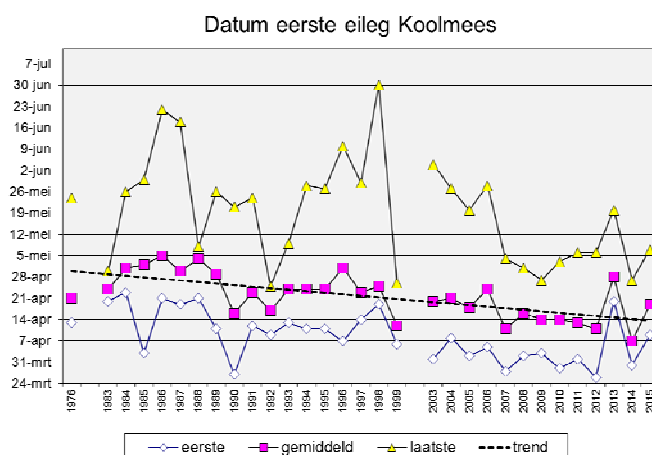

Voor de Zwarte mees (gemiddeld 7,6 eieren per nest) was de legselgrootte dit jaar weer terug naar een laag gemiddelde. En voor de Gekraagde roodstaart (5,8 eieren) was de legselsgrootte hooggemiddeld! Twee soorten met meer legsels, de Bonte vliegenvanger en de Boomklever hadden met gemiddeld 6,0 en 7,5 eieren, respectievelijk een behoorlijk normaal gemiddelde legselgrootte.

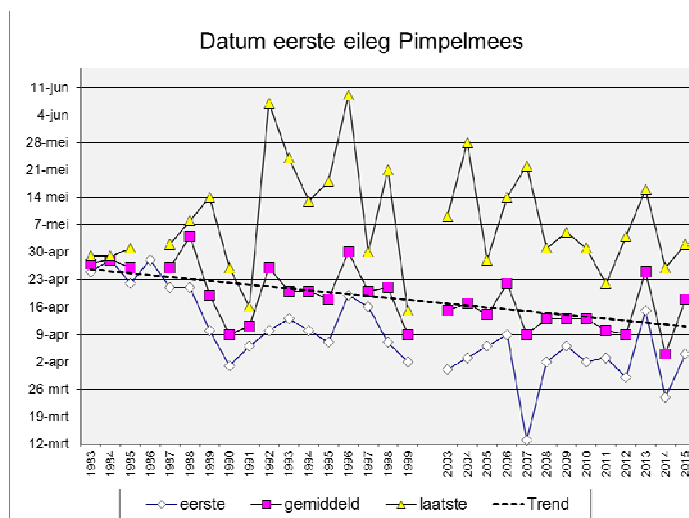

4.5 Gemiddelde datum eerste eileg

Na het zeer warme voorjaar van 2014 resulterend in een record vroege eileg kwam dit jaar het voorjaar en de eileg veel later op gang. Voor zowel de Koolmees als de Pimpelmees waren de gemiddelde datums van de eerste eileg van de eerste legfels in het voorjaar van 2015 laat: respectievelijk op 19 april en 18 april (ongeveer twee weken later dan vorig jaar: 7 en 4 april, resp..

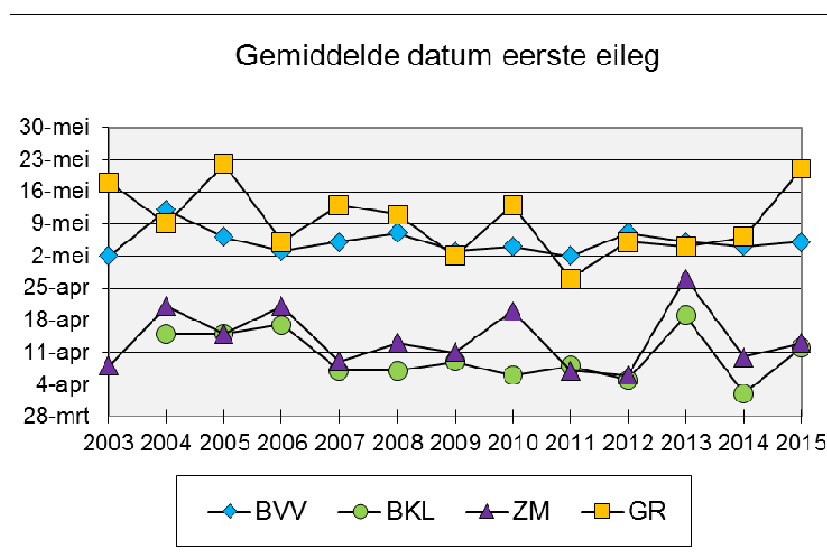
De allereerste eileg voor de Koolmees vond plaats op 9 april, later dan het gemiddelde van vorig jaar. Die van de Pimpelmees op 4 april en dat was precies de gemiddelde eerste eilegdatum van vorig jaar.

Ook de andere soorten die hier overwinteren begonnen laat. Met een gemiddelde eerste eilegdatum van 12 april was de Boomklever laat in vergelijking met de laatste negen jaar. Het allereerste ei werd op 6 april gelegd.

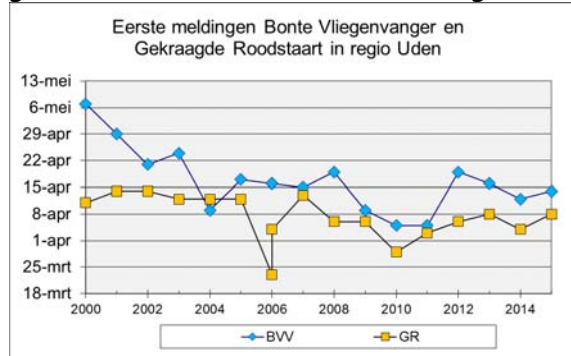
De Zwarte mees was, in tegenstelling, tot de andere mezen niet laatgemiddeld maar was met 13 april gewoon gemiddeld. Het allereerste ei van de Zwarte mees op 7 april.

De Gekraagde roodstaart en Bonte vliegenvanger, die in Afrika overwinteren, begonnen gemiddeld op, respectievelijk 5 en 21 mei; voor de Bonte vliegenvanger een normale datum als we over de laatste jaren kijken maar voor de Gekraagde roodstaart en was op 2005 na (22 mei) de laatst geregistreerde gemiddelde eilegdatum.

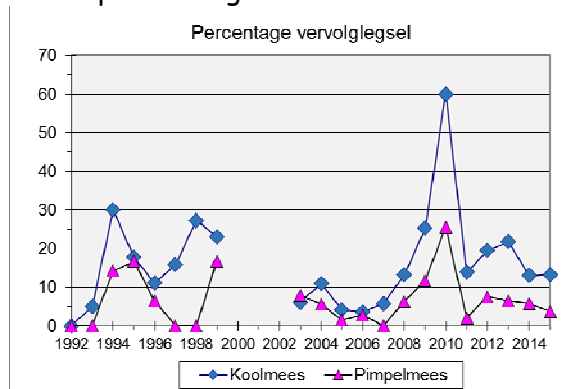
4.6 Aankomst Afrikagangers

Dit jaar werden in het werkgebied van Vogelwacht Uden de Afrikagangers gewoon op de normale datums voor het eerst gemeld. Voor de eerste Bonte vliegenvanger was dat op 14 april. De eerste Gekraagde Roodstaart van de regio werd op 8 april gezien in de Maashorst, een mooie gemiddelde datum over de laatste jaren.

4.7 Percentage vervollegsels

Omdat we zelf geen ringonderzoek doen en dus niet weten wie de ouders precies zijn, moeten de tweede legsels eigenlijk vervollegsels genoemd worden. Daarbij zitten ook nesten van paren die in de eerste plaats een nest verlieten of verloren en weer opnieuw begonnen.

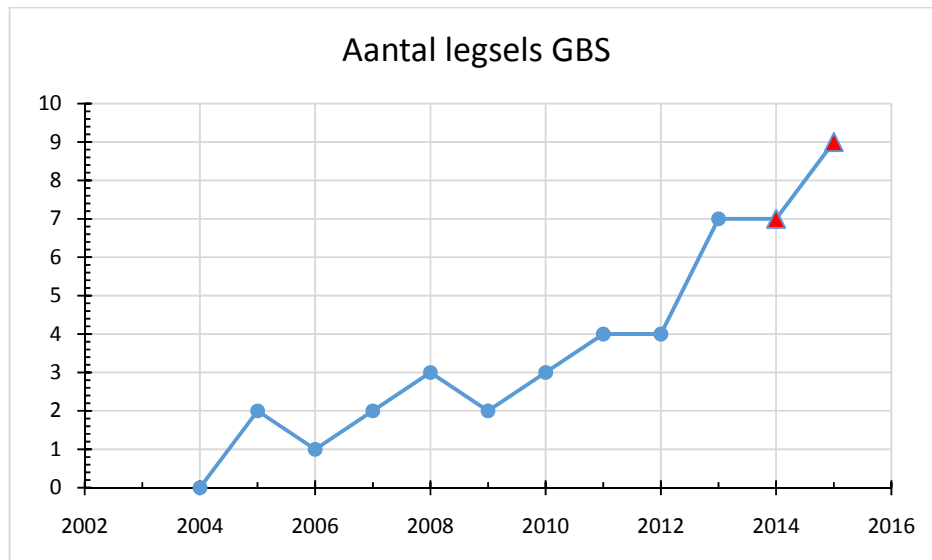
Tot vervollegsels worden ook die legsels gerekend waarvan de eerste eileg plaatsvindt een maand nadat de eersten van die soort begonnen zijn. De vroegste Koolmees begon dit jaar op 9 april met de eileg, de Pimpelmees op 4 april. Alle legsels na respectievelijk, 9 mei en 4 mei 2015, worden dus vervollegsels genoemd. Voor de Koolmees zijn dit 39 legsels (13,3%) en dat is gemiddeld. Voor de Pimpelmees zijn dit vier legsels (3,7%) en dat is ook gemiddeld over de laatste tien jaar.

5 Opmerkelijke zaken

5.1 Toename Grote bonte spechtenlegsels

De Vivara kasten voor de Grote bonte specht die we vorig jaar kregen en nu in elk gebied hangen hebben buiten Odiliapeel Oost nog niet echt succes. Maar er was dit jaar wel weer een toename van het aantal legsels van de Grote bonte specht! Naast ach legsels in OO was er weer, net als vorig jaar, een broedgeval in de Goorse Bossen. Het lijkt erop, net als met de aanvankelijke verspreiding van de Boomklever, dat de nakomelingen van de spechten uit Odiliapeel Oost gedacht moeten hebben dat een nestkast een normale broedplek is en dat die selectief ook in nestkasten gaan broeden. De Goorse Bossen zijn niet heel ver vanaf Odiliapeel...

Als dat zo is waarom zijn er dan nog geen legsels in Odiliapeel West of waarom doen niet alle nakomelingen dat (dit jaar al 24 uitgevlogen jongen..) als we de jongen niet ringen zullen we het nooit weten!

6 Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar de leden van de werkgroep (zie hieronder), zonder wie al deze mooie resultaten niet gerapporteerd zouden kunnen worden.

Gebied	Controleurs	Gebied	Controleurs
Achter de Berg (AdB)	Theo en Mia van der Cruijsen Jeanne en Henk Heesakkers	Velp	Els Loeffen
Goorsche Bossen (GB)	Arnold van Lieshout Lammy van Diepenbeek	Maashorst Slingerpadd (MS)	Folkert Nijboer Theo van de Velden Martin van Zanten
Odiliapeel West (OW)	Jan Nijhof Johan van Roosmalen Huub Willems	Maashorst Drie Vennen (DV)	Tiny van Boekel Wim Vissers
Odiliapeel Oost (OO)	Harry Cornelissen Hermien en Lambert Verkuijden	Maashorst Hengstheuvel (HH)	Leo Ballering Willie Bergmans
Doelenweg-Golfterrein (DoGo)	Dorien en Theo Versteegden Wim Abels	Maashorst Schaijk (Sch)	Conny Koenen Leo Ballering

Leo Ballering
December 2015